

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti **S., a. s.**, so sídlom Z., IČO:X., zastúpenej **JUDr. D. A.**, advokátom so sídlom Z., proti žalovanému **Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom Nová Ulica 13, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/223/3001-31151/2009/990057 z 03. marca 2009 a o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 17. marca 2010, č. k. 7S/37/2009-100, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 17. marca 2010, č. k. 7S/37/2009-100 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach s poukazom na ustanovenie § 109 ods. 1 a ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v prvej časti výroku svojho rozhodnutia zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania, ktorým žalobkyňa navrhla prerušiť konanie podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ OSP, a to z dôvodu, aby do konania bol pribratý ako vedľajší účastník Colný úrad v Košiciach a z dôvodu, že žalobca má pochybnosti o vecnej príslušnosti medzi daňovým úradom a colným úradom, a to s poukazom na zákon č. 563/2009 Z. z. účinný od 01.12.2009.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dôvody na prerušenie konania uvádzané žalobcom, nespĺňajú zákonnú podmienku podľa § 109 ods. 1 písm. a/ až c/ a ods. 2 písm. a/ až c/ OSP, keď dôvody spochybňujúce namietanú vecnú príslušnosť colného alebo daňového úradu, má súd možnosť odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej a na pribratie účastníka konania, ktorého práva by mohli byť rozhodnutím súdu dotknuté, súd v takom prípade postupuje z úradnej povinnosti, podľa ustanovenia § 250 ods. 1 druhá veta OSP a Colný úrad v Košiciach nebol účastníkom správneho konania.

V druhej časti výroku rozhodnutia rozhodol o spojení vecí na spoločné konanie, vedené pod spisovými značkami 7S/37/2009, 7S/39/2009 a 7S/42/2009 s tým, že tieto veci sa budú viesť pod sp. zn. č. 7S/37/2009. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 122 ods. 1 OSP z dôvodu hospodárnosti konania vzhľadom na skutočnosť, že v preskúmvanej veci ide skutkovo o rovnakú právnu otázku, ide o tých istých účastníkov konania.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ustanovenia § 205 ods. 1 písm. f/ OSP a súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. c/ OSP.

Poukázala na to, že z možných kompetenčných sporov je legislatívne upravené iba rozhodovanie kompetenčných sporov medzi ústrednými orgánmi štátnej správy Ústavným súdom Slovenskej republiky (čl. 126 Ústavy Slovenskej republiky, § 42 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, a o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) a že v našom právnom poriadku chýba zákonná úprava rozhodovania pozitívnych a negatívnych kompetenčných sporov:

- a) medzi orgánmi štátnej správy na jednej strane a orgánmi územnej, záujmovej a profesijnej samosprávy na strane druhej, ako aj
- b) medzi orgánmi územnej, záujmovej a profesijnej samosprávy navzájom.

Nakoľko podľa čl. 126 Ústavy Slovenskej republiky, Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, ak zákon neustanovuje, že tieto spory rozhoduje iný štátny orgán, žalobkyňa sa domnieva, že krajský súd nemôže riešiť kompetenčný konflikt a príslušnosť daňového orgánu, či colného orgánu konať v colnom sklade a zaoberať sa ním len v odôvodnení svojho budúceho rozhodnutia.

Podľa názoru žalobkyne musia byť zabezpečené náležité dôkazy, ktoré túto skutočnosť upravujú náležitým spôsobom bez akýchkoľvek pochybností, aj s prihliadnutím na dôkazy, ktoré navrhla žalobkyňa vo svojich podaniach.

Preto žalobkyňa navrhla, aby v odvolacom konaní bolo zrušené uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7S/37/2009 zo 17. marca 2010 a aby bolo jej návrhu na prerušenie konania vyhovené.

Žalovaný vyjadrenie na odvolanie nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s predchádzajúcim konaním, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech.

Podľa § 244 ods. 1 v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 109 ods. 1 OSP súd konanie preruší, ak:

- a) účastník stratil spôsobilosť konať pred súdom a nie je zastúpený zástupcom s plnomocenstvom pre celé konanie;
- b) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska;

c) rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Podľa § 109 ods. 1 OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak:

- a) sa účastník nemôže konania zúčastniť pre prekážku trvalejšej povahy alebo preto, že jeho pobyt nie je známy;
- b) zákonný zástupca účastníka zomrel alebo stratil spôsobilosť konať pred súdom;
- c) prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Prerušenie konania prichádza do úvahy vtedy, ak počas konania nastane prekážka postupu konania, ktorá je v zásade odstrániteľná procesným postupom súdu. V istých prípadoch tak súd musí konanie prerušiť, v iných prípadoch buď konanie preruší, alebo urobí iné vhodné opatrenia na bezprietahové odstránenie vady konania. Procesná teória hovorí o obligatórnom a fakultatívnom prerušení konania. V oboch prípadoch upravených v ustanovení § 109 OSP ide o prerušenie konania rozhodnutím súdu na rozdiel od prerušenia konania zo zákona (napríklad podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Z uvedeného je zrejmé, že názor krajského súdu o tom, že dôvod prerušenia konania do odstránenia pochybností o príslušnosti – kompetenciách medzi colnými a daňovými orgánmi požadovaný žalobkyňou nemá v ustanovení § 109 OSP oporu, je správny. Pritom neušlo pozornosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že žalobkyňa ani nenavrhuje, akým spôsobom by sa podľa jej názoru mali tieto pochybnosti odstrániť; rozhodne to však nebude postupom podľa čl. 126 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko ani Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky ani Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky nie sú ústrednými orgánmi štátnej správy, ale patria medzi dekoncentrované orgány štátnej správy s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky. Ústrednými orgánmi štátnej správy Slovenskej republiky sú len tie orgány, ktoré sú zákonom za takéto orgány prehlásené (§ 3 až § 19 a § 21 až § 34 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov).

K námietkam žalobkyne uvedeným v odvolaní k nedostatku zákonnej úpravy rozhodovania pozitívnych a negatívnych kompetenčných sporov medzi orgánmi štátnej

správy na jednej strane a orgánmi územnej, záujmovej a profesijnej samosprávy na strane druhej, ako aj medzi orgánmi územnej, záujmovej a profesijnej samosprávy navzájom, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že najvšeobecnejšie vymedzenie správnych orgánov príslušných na konanie a rozhodovanie v správnom konaní je upravené v § 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Toto ustanovenie však nedáva úplnú odpoveď na otázku, ktorý konkrétny orgán je zároveň oprávnený i povinný rozhodnúť o určitej veci. Každý zo správnych orgánov vykonáva svoju právomoc na určitom vymedzenom teritóriu a v určitom vecne vymedzenom okruhu otázok. V právnej teórii sa pod pojmom pôsobnosť rozumie okruh otázok, ktoré daný správny orgán prejednáva, rozhoduje a realizuje. Od pôsobnosti sa odlišuje právomoc, ktorou sa rozumie rozsah práv a povinností, ktorými správny orgán disponuje v súvislosti s plnením svojich úloh.

Právne pravidlá, pomocou ktorých možno určiť, **ktorý orgán** z množiny správnych orgánov **je príslušný vo veci konať a rozhodovať**, ustanovuje správny poriadok, prípadne aj osobitné zákony. Takéto postavenie má iba orgán, u ktorého je splnená **podmienka vecnej, miestnej a funkčnej príslušnosti**.

Uvedené pravidlá majú kogentný charakter. To znamená, že sú záväzné tak pre správne orgány, ako aj pre účastníkov konania. Vecne príslušný správny orgán nemôže postúpiť vec na konanie alebo rozhodnutie správneho orgánu iného druhu, alebo nižšieho či vyššieho stupňa. Výnimky z pravidiel pre určenie príslušnosti správneho orgánu môže ustanoviť iba správny poriadok (napr. § 8 alebo 50 správneho poriadku) alebo osobitný zákon (napr. § 55 ods. 3 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov).

Vecná príslušnosť správneho orgánu je upravená v ustanovení § 5 správneho poriadku, podľa ktorého na konanie sú vecne príslušné správne orgány, ktoré určuje osobitný zákon; ak osobitný zákon neustanovuje, ktorý orgán je vecne príslušný, rozhoduje obec.

Vecná príslušnosť určuje, ktorý typ (kategória) správneho orgánu koná a rozhoduje vo veci v prvom stupni. Správny poriadok nemá konkrétne ustanovenie o určení vecnej príslušnosti, ale odkazuje iba na osobitné zákony upravujúce jednotlivé úseky štátnej správy.

Správny orgán skúma otázku príslušnosti najmä na začiatku konania. Ak podanie nebolo urobené na vecne a miestne príslušnom správnom orgáne (§ 19 ods. 4 správneho poriadku), tento orgán je povinný bezodkladne postúpiť toto podanie príslušnému správnomu orgánu a upovedomiť o tom účastníka konania. Správny poriadok nemá výslovné ustanovenie o tom, ako sa postupuje v prípade, keď správny orgán svoju nepríslušnosť zistí až v priebehu konania. V teórii je zastávaný názor, že postupuje analogicky, pretože rozhodnutie v zmysle § 46 správneho poriadku môže vydať iba orgán, ktorý je na to príslušný.

Správny poriadok taktiež nemá výslovne ustanovenie o dôsledkoch porušenia ustanovenia o vecnej príslušnosti.

Nedostatok vecnej príslušnosti patrí medzi najzávažnejšie vady konania a je dôvodom na zrušenie vydaného rozhodnutia – účastník konania môže tento nedostatok úspešne napadnúť; na skutočnosť, že rozhodnutie nevydal vecne príslušný orgán, musia z úradnej povinnosti prihliadať v rámci preskúmania rozhodnutia tak správne orgány (v odvolacom konaní, v konaní o rozklade, pri preskúmaní mimo odvolacieho konania), ako aj súdy. Takéto rozhodnutie je totiž nezákonné bez ohľadu na to, že ho prípadne potvrdil druhostupňový správny orgán v rámci jeho preskúmania. Ak dospeje súd, ktorý rozhoduje v správnom súdnictve k záveru, že vec nepatrila do vecnej pôsobnosti správneho orgánu, ktorého rozhodnutie preskúmava, nemôže žalobu zamietnuť, resp. nemôže takéto rozhodnutie potvrdiť.

Najvyšší súd vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, pravidiel a zásad predovšetkým konštatuje, že žalobkyňa sa v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti OSP domáha preskúmania rozhodnutia orgánu daňovej správy vydaného v konaní podľa zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (§ 44 ods. 6 písm. b/ bod 1).

Súčasťou súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutia je predovšetkým preskúmanie, či rozhodnutie bolo vydané orgánom, ktorý je podľa zákona oprávnený rozhodnutie vydať, teda či nejde o akt nulitný. Následne správny súd skúma, či rozhodnutie bolo vydané postupom, ktorý zákon ukladá a či právne posúdenie veci zodpovedá zákonu.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že správny je aj právny názor prvostupňového súdu, že dôvody spochybňujúce namietanú vecnú príslušnosť colného alebo daňového úradu, bude súd riešiť v rozhodnutí vo veci samej.

Najvyšší súd taktiež konštatuje, že podľa obsahu pripojeného spisového materiálu, včítane dodatkov doložených žalobkyňou, doterajšie výsledky konania pred krajským súdom nedávajú podklad pre záver, že došlo medzi daňovým a colným orgánom ku kompetenčnému konfliktu; v konaní je prezentovaný len názor žalobkyne o existencii „kompetenčného konfliktu“, keďže ona sama nesúhlasí s vecnou príslušnosťou (právomocou) daňového orgánu na vydanie majúceho sa preskúmať rozhodnutia.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danom prípade nebol dôvod ani na úvahu o prerušení konania do doby vyriešenia žalobkyňou tvrdeného kompetenčného konfliktu medzi orgánmi v pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Preto z dôvodov vyššie uvedených Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach podľa § 219 ods. 1 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP ako vecne správne potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júna 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková